

Luontoaktiiviteettien tuotesuosituksset

2020

Visit Finland

Hyvä lukija,

Olemme koonneet luontoaktiviteettien tuotesuosituksset matkailualan yrityksille ja kehittäjille kansainvälistymisen avuksi ja työvälineeksi.

Aktiviteettien lainalaisuudet ovat lajista riippumatta samankaltaiset, joten koko lajikirjolle on koottu suositukset yksiin kansiin. Englanniksi luontoaktiviteeteista käytetään yleisesti termejä *outdoor activities* tai *adventure travel*.

Luontoaktiviteetit ovat merkittävä vetovoimatekijä Suomen matkailussa ja aktiiviset seikkailijat, *activity enthusiasts*, on yksi Visit Finlandin pääkohderyhmistä. Tässä oppaassa esitellään myös Visit Finlandin kansainvälistymiskriteeristö ja käytännönläheisiä esimerkkejä teemojen toteutumisesta luontoaktiviteettien suunnittelussa.

Ulkoilun iloa toivottaen,

Virpi Aittokoski
MANAGER, OUTDOOR ACTIVITIES, VISIT FINLAND

Tuotesuosituksset ovat laatineet Pirjo Räsänen, Ellare Oy ja Ilkka Lariola, Natura Viva Oy sekä Virpi Aittokoski, Visit Finland.

Sisällysluettelo

Luontoaktiviteetit osana Suomen luontomatkailua	s. 3
Nostoja kansainvälistymiskriteereistä.....	s. 4
Onnistunut luontoelämys.....	s. 5
Esimerkkejä tuotteista.....	s. 6
Hyvän tuotekuvauksen elementit.....	s. 7
Reittien merkitys.....	s. 7
Digitaalisuus luontoaktiviteeteissa.....	s. 8
Urheilumatkailun erityispiirteet	s. 9

Kuva: Natura Viva

Luontoaktiviteetit osana Suomen luontomatkailua

SUOMESSA LUONTO ON LÄHELLÄ. Laadukkaasti toteutetut luontoaktiviteetit antavat matkailijalle mahdollisuuden kokea suomalainen luonto kaikilla aisteilla. Luontoaktiviteeteilla tarkoitetaan aktiivista luonnossa liikkumista ja ajan viettämistä erilaisissa luontoympäristöissä. **Suosituimpia luontoaktiviteetteja ovat** vaellus, patikointi, pyöräily eri muodoissa, vesiturhuus kuten melonta tai sup-lautailu sekä talvilajit kuten maastohiihto ja lumikenkäily. **Luontomatkailu on käsitteenä laaja ja kattaa lähes koko Suomen matkailutarjonnan.** Luontomatkailu liittyy vahvasti myös muihin teemoihin, kuten ruoka-, kulttuuri- ja hyvinvointimatkailuun.

Suomen vahvuus on puhdas ja ruuhkaton luonto, joka tarjoaa kaikkina vuodenaikoina turvallisen ja korkeatasoisen mahdollisuuden liikkua ja nauttia luonnosta vastuullisesti

maailman onnellisimpien ihmisten maassa. **Suomen luonnossa voi kokea neljä erilaista vuodenaikaa, kaamoksen pimeyden, revontulien loiston ja keskiyön auringon.** Nämä ovat yhteisiä vahvuuksia, joita kannattaa tuoda esille sisällöissä ja viestinnässä.

Järvi-Suomen tuhannet järvet, rannikon ja saariston merelisyys, Lapin tunturiluonto ja kaupunkien urbaani luonto antavat ainekset alueellisen erojen ja vahvuuksien viestimiseen. Ruoasta ja paikalliskulttuurista syntyy mieleenpainuvia tarinoita.

Luontoaktiviteetit perustuvat elämyksellisiin reitteihin ja niiden varrella oleviin rakenteisiin, kuten laavuihin, nuotio- ja näköalapaikkoihin sekä tarjolla oleviin palveluihin.

Nostoja kansainvälistymiskriteereistä

VISIT FINLANDIN KANSAINVÄLISTYMISKRITEERIT

ERITYISESTI HUOMIOITAVA LUONTOAKTIVITEETEISSA

1. LAATU Seuraatte asiakastytyvyyttä ja kehittäte palvelunne laatua saamanne palautteen mukaan. Kiinnitätte erityistä huomiota siisteyteen ja estetiikkaan sekä yksityiskohtiin.

1. LAATU Huolehditte, että luontoaktiviteetti on ennakkotietojen mukainen ja sopeutatte sen tarvittaessa ryhmän tarpeisiin. Käyttämänne välineet ja varusteet ovat asianmukaiset ja hyvässä kunnossa.

2. PALVELU Tarjoatte asiakkaallenne saumattoman palvelukokonaisuuden. Henkilökuntanne on asiakasryhmän hyvin tuntevaa, kielitaitoista, sitoutunutta ja ammattinsa osaavaa.

2. PALVELU Luotte oppimiseen ja itsensä ylittämiseen kannustavan ilmapiirin. Tunnette kohteen luonnon ja palvelut. Huomioitte asiakkaiden henkilökohtaiset tarpeet ja kyvyt sekä erilaiset haasteet aktiviteetin aikana. Osaatte valita asiakkaille soveltuvat varusteet ja auttaa niiden säätämisessä.

3. KESTÄVYYS Vastuullisena toimijana edistätte kestävän matkailun mukaisia periaatteita; huomioitte toiminnassanne paikallisyhteisön ja ympäristön hyvinvoinnin ja tarpeet. Valinnoilla tuette paikallistaloutta ja kohtelette kaikkia asiakkaita yhdenvertaisina.

3. KESTÄVYYS Kestävä luontomatkailu ei jätä jälkiä toimintaympäristöön. Kerrotte kestävästä toimintatavoista. Suunnittelette toiminnan huomioiden kaikkien kohderyhmien erityistarpeet. Hinnottelette palvelunne kannattavasti ja huomaatte uuden liiketoiminnan mahdollisuudet. Kerrotte reittiedossanne paikallisista palveluista.

4. TURVALLISUUS Noudatatte palveluissanne alakohtaisia turvallisuussuosituksia ja -ohjeita.

4. TURVALLISUUS Vahvistatte asiakkaan turvallisuuden tunnetta kaikessa toiminnassa. Teillä on ajan tasalla olevat, kirjalliset reittien ja retkien turvallisuusasiakirjat ja turvasuunnitelmat. Huolehditte, että teillä on riittävät taidot ja kokemus suunnitella aktiviteetti turvallisesti, ennakoita mahdolliset riskit ja varautua niihin etukäteen. Viestitte asiakkaalle selkeästi ja riittävällä tarkkuudella.

5. KAPASITEETTI JA VERKOSTOT Oma kapasiteettinne tai yhteistyöverkoston kautta tarjottava kapasiteetti takaa kattavan palvelun omatoimimatkailijoille ja/tai ryhmämatkailijoille. Olette verkostoituneet alueen muiden tarjoajien kanssa.

5. KAPASITEETTI JA VERKOSTOT Luontomatkailussa yhteistyö ulottuu laajalle yli toimialarajojen. Tunnistatte eri toimijat, kunkin roolit ja vastualueet. Etsitte aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia. Osallistutte myös alueen ja reittien kehittämiseen; se palvelee myös liiketoimintaanne.

6. SAAVUTETTAVUUS Palvelunne on toimivien liikenneyhteyksien varrella tai järjestätte kuljetuksen lähimmältä bussi- tai juna-asemalta / lentokentältä.

6. SAAVUTETTAVUUS Jos palvelunne ei ole helposti saavutettavissa, täytyy sillä olla erityistä vetovoimaa. Mitä lyhyempi ja irrallisempi aktiviteetti on, sen tärkeämpää on hyvä saavutettavuus. Huomioitte myös reitille tuleminen ja reitiltä poistumisen helppouden.

7. SAATAVUUS JA OSTETTAVUUS Tuotteenne ja palvelunne ovat selkeästi kuvattuina yrityksen omilla internetsivuilla ja hinnoiteltuina kohdemarkkinan kielellä tai englanniksi, sekä helposti löydettävissä ja ostettavissa matkanjärjestäjien tai muiden myyntiorganisaatioiden kautta, omalla internetsivulla tai muissa sähköisissä varauskanavissa.

7. SAATAVUUS JA OSTETTAVUUS Tuotteenne ovat kätevästi ostettavissa digitaalisissa kanavissa. Teette hyvät tuotekortit eri kielillä ja sopeutatte ne eri jakelukanavien ja asiakasryhmien vaatimuksiin. Päivitätte tuotekorttejanne eri kielillä. Hyödynnätte digitaalisia rajapintoja eri alustojen välillä.

8. AUTENTTISUUS, VETOVOIMAISSUUS Käytätte tuotekehityksessä ja markkinoinnissa hyväksi aitoja suomalaisia elämyksiä ja raaka-aineita jotka pohjautuvat alueenne vetovoimatekijöihin, perinteisiin, kulttuuriin ja elämäntapaan.

8. AUTENTTISUUS, VETOVOIMAISSUUS Hyödynnätte Suomen luonnon vetovoimatekijöitä ja alueellisia eroja. Teette kokemuksesta autenttisen ja tuette itsensä ylittämistä. Sisällytätte luontoaktiviteettiin tarinoita paikallisesta kulttuurista ja elämäntavasta.

Onnistunut luontoelämys

LUONTOMATKAILIJAN motiivit ovat kaikille aktiviteeteille ja kaiken tasoisille liikkujille samat: arjesta irtautuminen, akkujen lataaminen ja rentoutuminen luonnossa. Luontoaktiviteetin valintaa määrittelevät muun muassa henkilökohtainen kiinnostus, aikaisemmat kokemukset lajista, välineistä ja omista kyvyistä sekä paikan päällä matkakohteen tarjonta, kokemus turvallisuudesta ja odotukset elämyksestä. Saman aktiviteetin voi toteuttaa kaiken tasoisille luontoliikkujille; leppoisaa nautiskelua luonnossa tai sykettä nostattavaa aktiivista liikkumista. Jos varusteet ja välineet ovat kunnossa ja palveluntuottajan asenne positiivinen, aiheuttavat sää tai olosuhteet harvemmin tyytymättömyyttä.

HUOMIOI TUOTEVALIKOIMASSA

- Erilaiset kohderyhmät ja asiakkaiden erilaiset tarpeet
- Asiakkaan matkan eri vaiheet: tarjonta lähtömaassa, matkalla kohteeseen ja kohteessa
- Omatoimiset ja opastetut luontoaktiviteetit
- Erilaiset ja eritasoiset luontoaktiviteetit.

Yksittäiset matkailijat

YKSITTÄISET matkailijat ovat matkailun kasvava trendi, jota matkailupalveluiden siirtyminen digitaalisiin jakelukanaviin kiihdyttää. Yksittäiset matkailijat tarvitsevat heille suunniteltuja ja hinnoiteltuja luontoaktiviteetteja, jotka ovat ostettavissa lyhyellä varoitusaajalla. Yksittäisten matkailijoiden tavoittaminen vaatii yhteistyötä, asiakastuntemusta, digitaalisten jakelukanavien, hinnoittelun kilpailukeinojen ja riskien hallintaa sekä kohdennettua markkinointia.

Esimerkkejä tuotteista

VÄLINEIDEN JA VARUSTEIDEN VUOKRAUS

— Rental services

Vuokravälineet mahdollistavat matkailijalle omaehtoisen pääsyn suomalaiseen luontoon. Vuokravälineiden tulee olla laadukkaita ja toimintaympäristön soveltuvia. Vuokrauksen tueksi tarvitaan asiakkaan tarpeisiin soveltuvia reittejä ja riittävästi tietoa reiteistä, lähiympäristön palveluista, retkikohteista ja saavutettavuudesta.

LYHYTKESTOINEN RETKI (KESTO 2—24 H)

— Day tour

Opastetulla retkellä Suomen luonto avautuu kaikessa kauneudessaan matkailijalle ammattitaitoisen oppaan johdolla. 2—3 tunnin tai maksimissaan päivän kestävä retki. Tätä varten kukaan ei matkusta Suomeen, mutta tämä voi olla syy muistaa Suomi matkan jälkeen. Lyhytkestoinen aktiviteetti vaatii riittävän volyymin ja tasaisen asiakasvirran, jotta siitä tulee kannattava.

TEKNIikka- JA TAITOKURSSIT

— Skills courses

Uuden taidon oppiminen on hieno kokemus. Lajiin sopivassa luontokohteessa ja ammattitaitoisen oppaan opastuksella kurssi jättää pysyvän jäljen asiakkaan sydämeen. Tekniikka- ja taitokurssit voivat olla pituudeltaan tunnista useampiin päiviin, jolloin jo harjoitellaan luonnossa selviytymisen taitoja.

AKTIVITEETTILOMA YHDESSÄ PAIKASSA

— Center based tour

Monipuoliset aktiviteetit antavat matkailijalle mahdollisuuden kokea paljon yhdessä paikassa. Tämä on asiakkaalle itsessään syy matkustaa Suomeen. Myytävä tuote on yhdistelmä väline- ja varustevuokrausta, opastettuja retkiä, tekniikka- ja taitokursseja sekä omatoimisia retkiä.

PAIKASTA TOISEEN SUUNTAUTUVA USEAMMAN PÄIVÄN RETKI

— Point to Point tour

Paikasta toiseen suuntautuvalla retkellä maisema vaihtuu jokaisella askeleella tai melanvedolla. Jokainen päivä ja yö on uusi kokemus. Kokonaisuus voi koostua yhdestä aktiviteetista tai aktiviteettien yhdistelmästä.

Kaikki nämä tuotteet ja palvelut sopivat erikuntoisille, erilaisia teknisiä taitoja omaaville, aloittelijoille ja aktiivisille lajin harrastajille, ja niitä voidaan toteuttaa monen tasoisissa majoituksissa. Kaikki muut paitsi tekniikka- ja taitokurssit ovat toteutettavissa myös omatoimisesti.

Omatoiminen luontoaktiviteetti

OMATOIMINEN aktiviteetti perustuu väline- ja varustevuokraukseen, hyvään reittitietoon, asiantuntevaan opastukseen sekä turvallisuudesta huolehtimiseen. Näistä muodostuu myytävä tuote. Palveluntuottajan tehtävänä on ohjata asiakkaat tekemään oikeat valinnat turvallisuuden, viihtyvyyden sekä luonnon kannalta.

Opastettu luontoaktiviteetti

OPASTETTujen aktiviteettien keskiössä on opas, joka huolehtii retken sujuvuudesta, turvallisuudesta sekä asiakkaiden hyvinvoinnista. Laadukas opastettu aktiviteetti vaatii tarkan ennakkosuunnitelman, jota voidaan tarpeen mukaan muokata jokaiselle ryhmälle sopivaksi.

Hyvän tuotekuvauksen elementit

KERRO OTSIKKOTASOLLA

- Retken teema
- Luontoaktiiviteetin laji
- Kesto
- Vaativuus
- Omatoiminen vai opastettu aktiiviteetti.

AVAA TUOTEKUVAUKSESSA

- Kuvaile oman alueesi vetovoimaa valitun luontoaktiiviteetin näkökulmasta.
- Kerro aistielämyksistä.
- Vie lukija kuvitelmissaan keskelle luontoa.
- Lisää sisältöä syntyä ruoasta, kulttuurista ja paikallisista tarinoista.

VISUALISOI LAADUKKAILLA KUVILLA JA VIDEOILLA

- Onnelliset ja aidot ihmiset
- Vaikuttavat maisemakuvat
- Luonnon ja retken yksityiskohdat
- Kuvat ja videot itse aktiiviteeteista.

LUONTOAKTIVITEETTIENTEN VAATIVUUS

Anna asiakkaalle etukäteen ainekset arvioida sopiiko luontoaktiiviteetti hänelle.

- Retki voidaan luokitella erilaisilla asteikoilla, kuvailemalla suorituspaikkaa, olosuhteita ja retken vaiheita.
- Lajin vaatimien teknisten taitojen ja välineiden hallinta takaa, että aktiiviteetti on turvallinen ja voidaan toteuttaa suunnitellusti.
- Pidemmät retket ja haastavat luontoaktiiviteetit edellyttävät fyysistä jaksamista ja tottumista ulkoiluun.

Kuva: Julia Kivelä

Reittien merkitys

REITTITIE antaa asiakkaalle käsityksen siitä, onko kohde hänelle sopiva ja luo perustan luontomatkailukohteen veto-voimalle. Yksittäinen reitti voi olla niin vahva vetovoimatekijä, että se vetää asiakkaita alueelle.

Reiteillä pitää pystyä kulkemaan murehtimatta eksymistä tai tuntematta turvattomuutta. Hyvin tehty viitoitus antaa mahdollisuuden siirtyä flow-tilaan, irtautua arjesta, nauttia luonnosta ja itse aktiiviteetistä.

Anna asiakkaan valita hänelle sopivimmat vaihtoehdot reittitiedon käyttämiseksi:

- GPS-jälki
- Mobiili
- Painettu, ostettava kartta
- Karttatuloste
- Näiden yhdistelmä.

Reittitiedon käyttämiseen vaikuttavat esimerkiksi asiakkaan omat henkilökohtaiset mieltymykset ja tekninen osaaminen, aktiiviteetti ja sääolosuhteet.

Digitaalisuus luontoaktiiviteeteissa

DIGITAALISET PALVELUT helpottavat toimintaasi ja aikaasi vapautuu muuhun tekemiseen. Hyödynnä valmiita digitaalisia järjestelmiä, joita kehitetään ja ylläpidetään jatkuvasti. Aloita pieni askel kerrallaan, ja moni asia on paremmin ennen kuin huomaatkaan!

VALITSE TOIMIVA VERKKOKAUPPARATKAISU, JOKA MAHDOLLISTAA

- Automaattisen asiakasviestinnän, jolloin saat välitettyä helposti kaikki tarpeelliset tiedot asiakkaillesi. Se ohjaa sinua myös skaalaamaan tuotteitasi.
- Palvelujesi saatavuustietojen viemisen automaattisesti muihin järjestelmiin ja jakelukanaviin. Näin tavoitat suuremman joukon ja pystyt helpommin palvelemaan myös yksittäisiä asiakkaita.
- Välineiden ja varusteiden digitaalisen hallinnan ja myynnin, jolloin saat hyödynnettyä kalustosi koko potentiaalin.

HYÖDYNÄ DIGITAALISTA REITTITIE

Hyvässä reittikuvauksessa yhdistyy tieto ja innostavuus. Inspiraatio syntyy elämyksellisestä kuvauksesta ja visuaalisesta sisällöstä.

Käyttäjystävällinen reittitieto:

- On jäseneltyä, visuaalista, helposti ymmärrettävää ja vastaa kohderyhmän tarpeita.

- Valokuvat, sanallinen kuvaus ja reittijälki ovat reittitiedon ydin.
- Mainitse myös reitin pituus, arvioitu kesto, vaativuus, nousut ja laskut, milloin reitti on käytettävissä ja miten reitti on saavutettavissa.
- Yhdistä reittitietoon käyntikohteita, palveluita ja myytäviä tuotteita. Näin kasvatetaan myös luontoaktiiviteettien kysyntää.
- Tarjoa reittitietoa monikanavaisesti.
- Hyödynnä reittitietoa tuotteistamisessa, markkinoinnissa ja myynnissä.
- Käytä reittitiedon näyttämässä erilaisia valmiita alustoja ja teknisiä ratkaisuja.
- Hyödynnä muiden tuottamaa reittisisältöä.
- Valitse reittitietoalusta kohderyhmän, alustan käyttötarkoituksen ja markkina-alueen mukaan.

MIKÄ ON REITTIJÄLKI?

- Reittijälki tarkoittaa kartalle piirrettyä reitin kulkua.
- Reittijälki näytetään yleisimmin GPX-tiedoston avulla. Tiedosto toimii lähes kaikilla alustoilla.
- Reittijälki on julkaisuvalmis, kun se vastaa reitin kulkua maastossa ja näyttää yhden yhtenäisen reitin.

Urheilumatkailun erityispiirteet

URHEILUMATKAILUN ERITYISPIIRTEENÄ on kilpailuhenki-
syys ja siihen liittyvä elämystenhakaisuus. Siinä missä luon-
toaktiiviteetti on kevyttä ulkoilusta nauttimista (soft activities),
niin urheilu- ja liikuntamatkailu on tavoitteellista tekemistä
(sporttourism). Tavoitteena voi olla parantaa omaa kuntoa ja
vetovoimaisissa ympäristöissä. Kyseessä on vahvassa kasvussa
oleva niche-kohderyhmä, mutta urheilutapahtumien ja harjoit-
uspaikkojen perässä aktiivinen harrastaja on valmis matkus-
tamaan uusiin kohteisiin, joskus kauaskin.
Asiakaskunta on nuorekasta (iästä riippumatta) ja aktiivista
kohderyhmää, jota kiinnostaa urheilun lisäksi myös muut
matkailupalvelut ja -tuotteet, kuten hyvinvointipalvelut ja
ruoka. He panostavat laadukkaaseen elämukseen ja ovat
valmiita käyttämään rahaa palveluihin.

SUOMESSA ON LOISTAVAT MAHDOLLISUUDET
kasvattaa kansainvälisten, urheilulomasta kiinnostuneiden
kävijöiden määrää esimerkiksi amatööriurheilutapahtumien
ympäri. Tapahtumat, joihin matkailija voi itse osallistua
kilpailijana, ovat suosittuja. Näistä esimerkkeinä outdoor- ja
pyöräilytapahtumat, maratonit, polkujuoksut, swimrun, OCR,
triathlonit sekä erilaiset hiihtokisat. Alueen ja yritysten
kannattaa hyödyntää urheilutapahtumien asiakaspotentiaali
ja tarjota paketoituja matkailupalveluita osallistujille. Näin
voidaan pidentää viipymää ja maksimoida hyöty alueelle.
Monet urheilutapahtumat soveltuvat hyvin ns. hiljaisiin
kausiin ja niiden avulla on mahdollista edistää matkailun
ympärivuotisuutta.

Linkit

LUONTOMATKAILU JA LUONTOAKTIVITEETIT
[Retkeilyn ABC](#)

[ATTA: Adventure Travel Guide Standard](#)

[Kansallispuistot ja Metsähallituksen retkikohteet](#)

[Suomen Latu](#)

VASTUULLISUUS JA KESTÄVYYS
[Työkaluja vastuullisuuteen ja viestintään.](#)
[Vastuullisen matkailuyrityksen käsikirja.](#)
[Visit Finland.](#)

[Vinkkejä vastuullisuusviestintään.](#)

[Käsikirja matkailuyrittäjille markkinoinnin ja viestinnän tueksi.](#) Visit Finland.

TURVALLISUUS
[Työkaluja turvallisuuteen](#)
(Visit Finland)

[Ohjelma- ja elämyspalveluiden turvallisuusasiakirja](#)
(Tukes)

[Ulkoilureittien turvallisuus](#)

DIGITAALISUUS
[Matkailuyrityksen digiloikan ABC](#)
(Visit Finland)

[Digitaaliset varausjärjestelmät \(pdf linkki\)](#)
(Visit Finland)

Resepti suomalaiseen luontoaktiiviteettiin

*Huikaisevan kaunis luonto, nauhamainen polku,
asiantunteva opas, laadukkaat välineet ja varusteet,
itsensä ylittämisen ja liikunnan ilo. Hengitä syvään.
Ulkona on hyvä olla.*

[visitfinland.fi](https://www.visitfinland.fi)

Visit Finland

**NATURA
VIVA**

ELLARE
OUTDOORS